УДК 339.13.017

Копанєв Я.А. *здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами»*
Алексеєва К.А. *к. держ.нау., доцент*
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СФЕРІ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Сучасне століття висуває нові вимоги до ведення бізнесу, зокрема, акцент робиться на розробці та впровадженні проєктів на всіх рівнях економіки та у всіх галузях та сферах господарської діяльності людей. Саме тому розробка бізнес-планів розвитку суб'єктів господарювання стає необхідною навичкою для успішного ведення бізнесу, особливо під час обґрунтування інвестицій під конкретні бізнес-проєкти.

На теперішній час існує багато відомих методик розвитку бізнес-планів та проєктів. Наприклад, для розвитку аграрного сектора важливим є впровадження проєктів з автоматизації та цифровізації, що призводять до стійких змін у сільськогосподарській практиці. [1] Загалом наявні методики створення бізнес-планів за специфікою і масштабами проекту можна виокремити у три групи:

а) міжнародні методики, які відповідають міжнародним стандартам і вимогам міжнародних організацій;

б) державні методики регіональних та місцевих органів державної влади й самоврядування;

в) корпоративні методики, що побудовані на вимогах банків для фінансування інвестицій [2, с. 268-275].

Світового значення набули такі найбільш апробовані у світовій практиці методики бізнес-планування: методика UNIDO, методика EBRD, методика фірми Coldman, Sachs & Co, методика фірми Ernst & Young, методика TACIS, методика за стандартами KPMG. У всій сукупності запропонованих державних методик розроблення бізнес-плану для уніфікації процесу і процедури його створення окремо виділяють «Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств» (МЕРТ) та «Методичні рекомендації з розроблення бізнес-планів інвестиційних проектів», вимоги до бізнес-плану і рекомендації щодо його складання, запропоновані Українським фондом підтримки підприємництва й стандартами інвестиційно-проектної компанії BFM Group.

Структура бізнес-плану може варіювати залежно від вибраної методики складання, специфіки галузі й виду підприємства, а також мети, цілей та завдань, для реалізації котрих і розробляється план розвитку суб'єкта.

Уніфікована згідно з європейськими та вітчизняними стандартами структура бізнес-плану узагальнено представлена в таблиці 1. На основі наведеної таблиці можна зробити висновок, що в розглянутих нами закордонних та вітчизняних методиках закладено кілька основних розділів:

резюме, інформація про підприємство, маркетинговий план, виробничий план/програма, фінансовий план і оцінка ризиків.

Таблиця 1

Структура бізнес-плану згідно з міжнародними і вітчизняними стандартами

Методика складання бізнес-плану TACIS	Методика розроблення бізнес-плану ЄБРР	Методика складання бізнес-плану UNIDO	Вітчизняна методика розроблення бізнес-плану
1.Короткий опис. 2. Бізнес і його стратегія. 3. Ринок і маркетингова стратегія. 4. Виробництво й експлуатація. 5. Управління і процес прийняття рішень. 6. Фінанси. 7. Фактори ризику. 8. Додатки.	1. Титульний аркуш. 2.Меморандум конфіденційності. 3. Резюме. 4. Підприємство. 4.1. Історія розвитку й опис суб'єкта господарювання. 4.2. Власники, керівний персонал, працівники. 4.3. Поточна діяльність. 4.4. Фінансовий стан. 4.5. Кредити. 5. Проект. 5.1. Загальна інформація про проект. 5.2. Інвестиційний план проекту. 5.3. Аналіз ринку, конкурентоспроможність. 5.4. Опис виробничого процесу. 5.5. Фінансовий план. 5.6. Екологічна оцінка. 6. Фінансування. 6.1. Графіки погашення кредитних коштів. 6.2. Застава і поручителі. 6.3. Обладнання і роботи, що фінансуватимуться за рахунок кредитних коштів. 6.4. SWOT-аналіз. 6.5. Ризики і заходи щодо їх зниження. 7.Додатки.	1.Резюме. 2. Опис галузі і компанії. 3. Опис товарів (послуг). 4. Маркетинг і збут. 5. План виробництва. 6. Організаційний план. 7. Фінансовий план. 8. Оцінка ефективності проекту. 9. Гарантії і ризики. 10. Додатки.	1.Титульний аркуш. 2. Меморандум конфіденційності. 3.Резюме. 4. Опис суб'єкта господарювання й сфери його діяльності. 5. Загальна інформація про інвестиційний проект. 6. Опис товарів (послуг) суб'єкта господарювання. 7. Маркетинг і збут. 8. Виробничий план. 9. Організаційний план. 10. Фінансовий план. 11. Оцінка ефективності інвестиційного проекту. 12. Ризики. 13.Додатки.

Джерело: сформовано на основі [3; 4]

Отже, якісний бізнес-план дає змогу організації оцінити ідею, обґрунтувати її у відповідній документації, визначити ефективність і слабкі сторони проекту, залучити необхідне фінансування та стежити за процесом його реалізації. Сучасні тенденції у сфері бізнес-планування свідчать про можливість використання різних методик, що відповідають міжнародним,

державним і корпоративним стандартам. Ефективний бізнес-план дає змогу обґрунтувати проект, оцінити його перспективи, залучити фінансування та сприяти успішній реалізації бізнес-ідеї.

Список використаних джерел:

1. Горбань В. І., Алексеєва К. А. Інновації та технологічний прогрес у сільському господарстві: управління проєктами для підвищення продуктивності. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2024. №3. URL: https://www.inter-nauka.com /issues/economic2024/3/9763"issues/economic2024/3/9763
2. Кваша О.С., Фоміна В.В. Бізнес-планування у діяльності організації: європейські стандарти, основні методологічні підходи та базові процедури. Економіка та управління підприємствами. Економіка і суспільство. №12, 2017. Мукачівський державний університет. С. 268-275. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/45.pdf. (дата звернення: 03.03.2025).
3. Лаврів Л.А. Бізнес-планування у діяльності організації: базові процедури та основні методичні підходи. Інноваційна економіка. №10, 2013. С. 104-111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_10_19. (дата звернення: 03.03.2025).
4. Прохорова Т.П., Притиченко Т.І. Маркетингове обгрунтування бізнес-плану підприємства. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2014. № 34. С. 31-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2014_34_7. (дата звернення: 03.03.2025).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»

15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025